

**Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde
Debatmøde med statsminister Anders Fogh Rasmussen om:
”Globalisering – en vej ud af fattigdom”
Eigtveds Pakhus 11. januar 2006
Referat**

Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde havde den 11. januar 2006 inviteret statsminister Anders Fogh Rasmussen til debatmøde om emnet: ”Globalisering – en vej ud af fattigdom?”.

Rådets formand Holger Bernt-Hansen bød velkommen og præsenterede dagens program. Det var et historisk møde, da det var første gang en dansk statsminister havde deltaget i et møde i Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde. Interessen havde da også været overvældende. Mere end 500 personer havde ønsket at deltage. Desværre havde det ikke været muligt at finde plads til alle. For at imødekomme så mange som muligt havde man valgt at opsætte en storskærm i et tilstødende lokale.

Dagens møde ville blive afholdt på dansk, men for at imødekomme interessen for mødet blandt udenlandske ambassader ville statsministerens indlæg blive oversat til engelsk. Udenrigsministeriet ville sørge for fordeling til de interesserede ambassader og den engelske oversættelse ville kunne findes på statsministeriets hjemmeside: www.statsministeriet.dk

Statsminister Anders Fogh Rasmussen indlæg

Statsministerens indlæg er vedlagt i sin fulde længde.

Statsministeren fremhævede generelt, at globaliseringen indeholder mange muligheder for udviklingslandene. Fordelene ville dog ikke komme af sig selv. Vejen frem - med et afrikansk udgangspunkt i dyb fattigdom – var hverken enkel eller ligetil. Der var behov for en særlig indsats, ikke mindst i Afrika, som endnu ikke havde formået at høste globaliseringens fordele. At få Afrika med vil være én af det næste årtis absolut største udfordringer.

Statsministeren gav i indlægget sit bud på, hvor der skulle sættes ind, hvis Afrika skulle gribe globaliseringens muligheder. Fokus blev særligt lagt på tre punkter hhv.: (i) økonomisk vækst og bedre markedsadgang; (ii) god regeringsførelse; og (iii) en sundere og bedre uddannet befolkning og et bæredygtigt miljø. Statsministeren fremhævede sine egne erfaringer fra sin rejse til Mozambique og Tanzania i oktober 2005.

Statsministeren anførte, at der i regeringsgrundlaget er lagt en garanti ind om, at den danske bistand vil være på mindst 0,8 pct. af den danske bruttonationalindkomst. Garantien er en fremtidssikring af det danske udviklingsengagement. Holder væksten i Danmark, vil det i 2007-2009 tilføre mere end 1 mia. kr. til den danske udviklingsbistand.

Statsministeren rundede sit indlæg af med at annoncere, at formanden for den Afrikanske Unions Kommission, Alpha Oumar Konaré, ville besøge Danmark i maj 2006. Det ville ske i

forbindelse med afholdelsen af en konference om Afrika i København, hvor han selv ville deltage.

Hensigten med konferencen var ikke at opstille nye mål for Afrika. Konferencen skulle derimod være med til at fastholde det politiske fokus på kontinentet og den skulle styrke det danske samarbejde med den Afrikanske Union. Konferencen skulle understrege, at når det gjaldt udvikling i Afrika var det ikke nok med flere ord. Det der var brug for var mere handling.

Spørgsmål fra salen

Oplægget og statsministerens engagement blev rost fra mange sider, og der blev stillet spørgsmål som dækkede et bredt spektrum i forhold til emnet for dagens debat. Spørgsmålene til statsministeren spændte lige fra gældslettelse og budgetstøtte til synet på Kina, globaliseringens muligheder for udviklingslandene og EU's handelspolitik.

For så vidt angik handel blev der spurgt til uddybende holdninger til både syd-syd handel og til EU's handelspolitik. I forhold til EU's handelspolitik blev der konkret spurgt til, hvad statsministeren ville gøre for at styrke EU's udspil på landbrugsområdet til fordel for udviklingslandene.

Statsministeren anførte, at der ikke skulle være tvivl om Danmarks placering som én af de stærkeste fortalere for frihandel i EU. Danmark ville fortsat presse på for bevægelse i retning af friere handel. Det var dog samtidig vigtigt at erkende, at EU i Hongkong var kommet med et perspektivrigt udspil på landbrugsområdet. Udspillet var ikke i tilstrækkelig grad blevet matchet fra andre lande, herunder på service- og industriområdet. Der havde desværre i Hongkong været en alliance af lande som uberettiget havde udstillet EU som den fodslæbende part.

Statsministeren understregede, at han så syd-syd handel som meget vigtig. Handel med nærområderne havde et stort potentiale – også for udviklingslandene. Bistand kunne generelt spille en vigtig rolle for at fremme udnyttelse af markedsåbninger. Et eksempel herpå var bistand til at imødekomme de standarder som de rige lande havde på miljøområdet og på det sociale område. Disse standarder kunne de fattige lande ikke uden videre kunne leve op til.

I forhold til globalisering blev statsministeren spurgt til om han ikke så en fare for øget ulighed mellem rige og fattige lande, hvis der ikke blev taget øget handling.

Statsministeren afviste ikke, at globaliseringen kunne føre til øget ulighed. Men udviklingen i Asien havde vist de klare fordele, der potentielt var for fattige lande ved globaliseringen. Fordelene ville dog ikke give sig selv, og der var behov for en styrket indsats.

I relation til globalisering blev statsministeren også spurgt til Globaliseringsrådet behandling af udviklingsspørgsmål og mulighederne for udenrigs- og udviklingsministerens deltagelse i rådets møder. Hertil svarede statsministeren, at udviklingsspørgsmål var sat på dagsordenen for rådets møde i slutningen af februar i forbindelse med et møde om sammenhængskraft. I forhold til deltagelse af udviklings- og udenrigsministeren var det vigtigt at understrege, at kun fire

ministre var faste medlemmer af Globaliseringsrådet. Andre ministre deltog, når det var relevant. F.eks. havde udenrigsministeren netop deltaget i et møde.

På spørgsmål til statsministerens om anvendelse af budgetstøtte i den danske udviklingsbistand var svaret, at han var meget optaget af netop budgetstøtte som et instrument til en mere effektiv udviklingsbistand.

Det var et spørgsmål han helt konkret havde drøftet med Mozambiques premierminister under sit besøg i Afrika i oktober 2005. Hun havde anført, at der var en tendens til ikke fuldt ud at benytte budgetstøtte, da donorerne selv ville identificeres med deres helt konkrete aktiviteter ("plante deres flag"). Statsministeren så værdien i dette synspunkt. Det var vigtigt, at udviklingslandene selv prioriterede deres indsats, og han afviste derfor ikke synspunkterne for budgetstøtte.

Men der var både synspunkter for og imod. Samtidig med at landene skulle gives frihed til selv at prioritere, måtte udviklingsministeren helt konkret stå til ansvar for anvendelse af de danske skatte kroner, bl.a. over for rigsrevisionen. Operativt måtte man således tage stilling til budgetstøtte fra sag-til-sag. Hvorvidt der kunne ydes budgetstøtte var i høj grad et spørgsmål om tillid. Blandt andet ville en effektiv indsats for at bekæmpe korruption medvirke til at styrke tilliden. Der måtte også tages hensyn til at synlighed for bistandsindsatsen kunne give den danske befolkning bedre mulighed for at associere sig med vor bistand. Vi måtte derfor være pragmatiske og tage konkret stilling for det enkelte programsamarbejdsland og i hver enkelt situation. Statsministeren understregede afslutningsvis i sit svar, at han ikke var afvisende over for at kanalisere en del af den danske bistand som budgetstøtte.

På spørgsmål om betydningen af bistand til opbygning af finansielle sektorer anførte statsministeren at han var enig i, at det var en vigtig prioritet for bistandssamarbejdet. Et velfungerende finansielt system - herunder på mikroniveau - var et vigtigt element, hvis der skulle være bedre vilkår for privat initiativ.

I forhold til gældslettelse påpegede en mødedeltager at det var centralt, at gældslettelse ikke fik omkostninger for den øvrige bistand. Statsministeren blev spurgt til om han ville overveje en ændret dansk gældspolitik.

Statsministeren svarede hertil at hans grundholdning var, at gældseftergivelse kunne være et godt udviklingspolitisk redskab. Men i den forbindelse var det helt centralt, at udviklingslandene selv levede op til deres ansvar. Det var vigtigt at finde den rette balance.

Statsministeren blev spurgt om sin holdning til Kina. Havde man i den praktiske politik ikke prioriteret de økonomiske muligheder højere end principperne om demokrati? Hertil svarede statsministeren, at han under sit besøg i Kina havde fået det svar, at landet var ved at udvikle sig til en socialistisk markedsøkonomi. Danmark havde for at fremme en positiv udvikling bl.a. ydet støtte til menneskerettighedsprojekter i Kina. Som statsministeren så det, var udviklingen i Kina irreversibel. Befolkningen havde fået smag for økonomisk frihed og det ville på længere sigt have en afsmittende effekt på politisk liberalisering.

På et mere generelt spørgsmål om, hvorvidt frie valg var nok til at sikre demokrati anførte statsministeren, at frie og fair valg ikke var nok i sig selv. Men det var en absolut nødvendighed. Samtidig var det bl.a. meget vigtigt at fremme civilsamfundets deltagelse.

Statsministeren understregede afslutningsvis, at der ikke skulle være tvivl om hans engagement. Besøget i Afrika havde gjort et stort indtryk og han havde måtte konstatere, at problemer var endnu større end han havde forventet.